

|                              |   |
|------------------------------|---|
| <b>Soud:</b>                 | <b>Nejvyšší soud</b>                                |
| <b>Datum rozhodnutí:</b>     | <b>12.05.2026</b>                                   |
| <b>Spisová značka:</b>       | <b>22 Cdo 204/2026</b>                              |
| <b>ECLI:</b>                 | <b>ECLI:CZ:NS:2026:22.CDO.204.2026.1</b>            |
| <b>Typ rozhodnutí:</b>       | <b>USNESENÍ</b>                                     |
| <b>Heslo:</b>                | <b>Přípustnost dovolání</b>                         |
| <b>Dotčené předpisy:</b>     | <b>§ 237 o. s. ř.<br/>§ 243c odst. 1,2 o. s. ř.</b> |
| <b>Kategorie rozhodnutí:</b> | <b>E</b>  |

**22 Cdo 204/2026-306**

### USNESENÍ

Nejvyšší soud rozhodl v senátě složeném z předsedy Mgr. Michala Králíka, Ph.D., a soudců JUDr. Romana Šebka, Ph.D., a Mgr. Davida Havlíka ve věci žalobkyně **České republiky – Akademie věd České republiky**, se sídlem v Praze 1 – Starém Městě, Národní 1009/3, IČO 60165171, za niž jedná Úřad pro zastupování státu ve věcech majetkových, sídlem v Praze 2, Rašínovo nábřeží 390/42, IČO 69797111, proti žalované **E. W.**, zastoupené JUDr. Františkem Vyskočilem, Ph.D., advokátem se sídlem v Praze 1, Voršilská 130/10, o vydání věci, vedené u Obvodního soudu pro Prahu 6 pod sp. zn. 6 C 376/2021, o dovolání žalované proti rozsudku Městského soudu v Praze ze dne 5. 11. 2025, č. j. 62 Co 256/2025-261, takto:

I. Dovolání se **odmítá**.

II. Žalovaná **je povinna** zaplatit žalobkyni náhradu nákladů dovolacího řízení 450 Kč do tří dnů od právní moci tohoto usnesení.

#### Odůvodnění:

1. Obvodní soud pro Prahu 6 (soud prvního stupně) rozsudkem ze dne 28. 4. 2025, č. j. 6 C 376/2021-234, uložil žalované povinnost vydat žalobkyni vzorky měsíčního prachu z měsíčních expedic Luna 16 (rok 1970), Luna 20 (rok 1972) a Luna 24 (rok 1976), Měsíc, cca 1 g úlomky hornin, minerálů a skla o velikosti okolo 0,1 mm, stav: cca 1 g prachu umístěný v 15 skleněných ampulích a jedné plastové vzorkovnici, do tří dnů od právní moci rozsudku (výrok I) a rozhodl o náhradě nákladů řízení účastníků a státu (výroky II a III).

2. Na základě odvolání žalované Městský soud v Praze (odvolací soud) rozsudkem ze dne 5. 11. 2025, č. j. 62 Co 256/2025-261, rozsudek soudu prvního stupně ve výroku I potvrdil, ve znění: žalovaná je povinna vydat žalobkyni vzorky měsíčního prachu z měsíčních expedic Luna 16 (rok 1970), Luna 20 (rok 1972) a Luna 24 (rok 1976), Měsíc, cca 1 g úlomků hornin, minerálů a skla o velikosti okolo 0,1 mm, stav cca 1 g prachu umístěný v 15 skleněných ampulích a 1 plastové vzorkovnici, tak jak jsou specifikovány v žádosti o vydání osvědčení podle zákona č. 71/1994 Sb., o prodeji a vývozu předmětů kulturní hodnoty, ve znění pozdějších předpisů, pro trvalý vývoz z území České republiky ze dne 15. 7. 2020, ev. č. žádosti 03-15-07-2020-NM, která je nedílnou součástí rozsudku (dále též jen „předmětné vzorky“), do tří dnů od právní moci rozsudku (výrok I), dále jej potvrdil též ve výrocích II a III (výrok II) a rozhodl o náhradě nákladů odvolacího řízení účastníků (výrok III).

3. Nejvyšší soud dovolání žalované (dále též jen „dovolatelka“) proti rozsudku odvolacího soudu odmítl podle § 243c odst. 1, 2 zákona č. 99/1963 Sb., občanský soudní řád, (dále též jen „o. s. ř.“), neboť není podle § 237 o. s. ř. přípustné.

4. Dovolatelka zpochybňuje právní posouzení věci ohledně nesplnění podmínek mimořádného vydržení vlastnického práva k předmětným vzorkům [§ 1095 zákona č. 89/2012 Sb., občanský zákoník, (dále též jen „o. z.“)] a navazujícího závěru o vlastnictví žalobkyně, učiněné odvolacím soudem (potažmo soudem prvního stupně) prostřednictvím skutkových námitek, a uplatňuje tak jiný dovolací důvod, než který je uveden v § 241a odst. 1 o. s. ř. Přípustnost dovolání odůvodňuje tím, že odvolací soud nesprávně hodnotil důkaz – potvrzení Institutu obecné historie Ruské akademie věd ze dne 9. 4. 2019, fotografie předmětných vzorků ohledně jejich ztotožnění se žalobkyní žádanými vzorky, nenáležitě zhodnotil fakt, že žalobkyně žádné vzorky měsíčního prachu po více než 32 let od odchodu její matky z pracoviště nepostrádala, nesprávně uzavřel, že žalovaná měla vést evidenci a odpovídat za takové vzorky nacházející se u žalobkyně. Nesprávně uzavřel, že předmětné vzorky nebyly v minulosti darovány ze strany Akademie věd SSSR její matce A. C., ale Československé akademii věd, pro niž je jmenovaná pouze převzala, jakož že A. C. si této skutečnosti byla vědoma.

5. Ve své argumentaci ohledně nesprávného právního posouzení tak dovolatelka vychází z jiného skutkového stavu než odvolací soud, který své rozhodnutí založil (shodně se soudem prvního stupně) na tom, že všechny (předmětné) vzorky měsíčního prachu byly předány vždy Československé akademii věd a jestliže je přejímala určitá osoba, činila tak jako její zástupce; to se týká i předání vzorků A. C. Zohlednil zde i další listinné důkazy o předání vzorků v předchozích dvou případech ze dne 30. 4. 1971 a ze dne 14. 6. 1973, zprávu o studijní cestě samotné A. C. do SSSR ve dnech 6. – 14. 6. 1977 (v jejímž rámci jí též dne 10. 6. 1977 měly být vzorky měsíčního prachu k výzkumu předány), závěry výpovědí svědků M. Š. a J. G., že A. C. měla v Československé akademii věd výzkum a nakládání s uvedenými vzorky na starosti, podobu předmětných vzorků („laboratorní balení a popis“) s tím, že potvrzení Institutu obecné historie Ruské akademie věd ze dne 9. 4. 2019 je třeba hodnotit v kontextu s ostatními důkazy a plyne z něj toliko, že Ruská federace si na předmětné vzorky nečiní nárok. Zohlednil též, že takto specifický materiál – měsíční prach by těžko mohl být předán do vlastnictví fyzické osoby (jedinou známou fyzickou osobou, jež vzorek měsíčního prachu dostala darem, byla vdova po zakladateli sovětského kosmického programu S. K., jež takto obdržela minimální množství několika částic a ještě ve slavnostním balení) a že matka žalované si vzhledem ke svému vědeckému postavení a pracovním úkolům vědecké pracovnice musela být vědoma, že vzorky měsíčních hornin, k nimž měla na základě svých pracovních povinností přístup, nemohou v žádném případě být v jejím vlastnictví.

6. Uplatněním způsobilého dovolacího důvodu dle § 241a odst. 1 o. s. ř. není zpochybnění právního posouzení věci, jestliže vychází z jiného skutkového stavu, než ze kterého vycházel odvolací soud (k tomu srov. např. usnesení Nejvyššího soudu ze dne 25. 9. 2013, sp. zn. 29 Cdo 2394/2013, uveřejněné pod č. 4/2014 Sbírkou soudních rozhodnutí a stanovisek).

7. Skutková zjištění, k nimž odvolací soud (soud prvního stupně) dospěl, přitom nevykazují významný nesoulad s provedenými důkazy a odpovídají obsahu spisu, soudy provedly všechny důkazy relevantní pro právní posouzení věci a své závěry dostatečně odůvodnily. Nejde o tzv. extrémní rozpor mezi provedenými důkazy a skutkovými zjištěními (srov. stanovisko pléna Ústavního soudu ze dne 28. 11. 2017, sp. zn. Pl. ÚS-st. 45/16).

8. Námitkou, že rozhodnutí odvolacího soudu (potažmo soudu prvního stupně) je nepřezkoumatelné a materiálně nevykonatelné, dovolatelka uplatnila vady řízení; tedy jiný dovolací důvod, než který je uveden v § 241a odst. 1 o. s. ř. K vadám řízení může dovolací soud přihlídnout jen, je-li dovolání přípustné (§ 237-238a o. s. ř.).

9. Pro úplnost je možno dodat, že z odůvodnění rozsudku odvolacího soudu jsou jeho úvahy a skutkové i právní závěry seznatelné; není nepřezkoumatelné. Ostatně jeho podoba nebyla - podle obsahu dovolání - na újmu uplatnění práv dovolatelky (srovnej rozsudek Nejvyššího soudu ze dne 25. 6. 2013, sp. zn. 29 Cdo 2543/2011, uveřejněný pod č. 100/2013 Sbírkou soudních rozhodnutí a stanovisek, či usnesení téhož soudu ze dne 10. 4. 2019, sp. zn. 31 Cdo 3042/2018, uveřejněné pod č. 120/2019 Sbírkou soudních rozhodnutí a stanovisek).

10. Judikatura dovolacího soudu je ustálena v tom směru, že jednou ze základních náležitostí materiální vykonatelnosti rozhodnutí je, aby v něm byl vymezen rozsah a obsah ukládaných povinností. Je tomu tak proto, aby bylo zřejmé (a v případě výkonu rozhodnutí vykonávací orgán věděl), co vlastně má být splněno (vynuceno). Jde mj. o posouzení, zda uložená povinnost odpovídá možným způsobům exekuce, zda tato povinnost je konkretizována dostatečně určitě. V případě výkonu rozhodnutí (exekuce) vychází exekuční soud při zkoumání materiální vykonatelnosti rozhodnutí z obsahu rozhodnutí, především z jeho výroku, případně i z odůvodnění, avšak pouze za účelem výkladu výroku, tedy k odstranění případných pochybností o obsahu a rozsahu výrokem uložené povinnosti;

výrok titulu nelze jakkoli doplňovat či opravovat [srov. usnesení Nejvyššího soudu ze dne 26. 1. 2022, sp. zn. 20 Cdo 1600/2021 (ústavní stížnost proti němu byla odmítnuta usnesením Ústavního soudu ze dne 26. 4. 2022, sp. zn. I. ÚS 1037/22) a tam citovanou judikaturu].

11. V dané věci žalobkyně při jednání odvolacího soudu dne 5. 11. 2025 (jak se podává ze zvukového záznamu o něm; srov. § 40 odst. 1 o. s. ř.) upřesnila a vysvětlila, že se domáhá vydání právě předmětných vzorků - všech těch, které jsou předmětem žádosti žalované o vydání osvědčení podle zákona č. 71/1994 Sb., o prodeji a vývozu předmětů kulturní hodnoty, ve znění pozdějších předpisů, pro trvalý vývoz z území České republiky ze dne 15. 7. 2020, ev. č. žádosti 03-15-07-2020-NM). Předmětné vzorky jsou pak - vedle jejich slovního popisu též za použití uvedené žádosti, obsahující jejich fotografickou dokumentaci, jež je nedílnou součástí rozsudku odvolacího soudu - popsány dostatečně určitým způsobem; rozsudek odvolacího soudu je materiálně vykonatelný.

12. Dovolací soud nepřehlédl, že dovolatel napadá rozsudek odvolacího soudu v celém rozsahu. Dovolací soud však zastává [s přihlédnutím k obsahu dovolání (§ 41 odst. 2 o. s. ř.)] názor, že proti nákladovým výrokům napadeného rozsudku dovolání ve skutečnosti nesměřuje, neboť ve vztahu k uvedeným výrokům postrádá dovolání jakékoli odůvodnění. Navíc dovolání proti těmto výrokům by ani nebylo přípustné [§ 238 odst. 1 písm. h) o. s. ř.].

13. O náhradě nákladů dovolacího řízení bylo rozhodnuto dle § 243c odst. 3, § 224 odst. 1, § 151 odst. 1, části věty před středníkem, a § 146 odst. 3 o. s. ř. s tím, že dovolání žalované bylo odmítnuto a žalobkyně, jež nebyla v dovolacím řízení zastoupena zástupcem ve smyslu § 137 odst. 2 o. s. ř., k tomuto dovolání podala vyjádření. V souladu s § 151 odst. 3 o. s. ř. jí proto náleží náhrada hotových výdajů v paušální výši stanovené zvláštním právním předpisem. Zmíněným předpisem je vyhláška č. 254/2015 Sb., o stanovení výše paušální náhrady pro účely rozhodování o náhradě nákladů řízení v případech podle § 151 odst. 3 občanského soudního řádu a podle § 89a exekučního řádu, jejíž § 2 odst. 3 stanoví, že má tato náhrada činit 300 Kč.

14. Nelze ovšem přehlédnout, že vzpomínanou paušální náhradu hotových výdajů nezastoupeného účastníka zákonodárce zavedl, aby bylo odstraněno – Ústavním soudem kritizované (srovnej náleží pléna Ústavního soudu ze dne 7. 10. 2014, sp. zn. Pl. ÚS 39/13) – nerovné zacházení s účastníky zastoupenými zástupcem dle § 137 odst. 2 o. s. ř. a účastníky takovým zástupcem nezastoupenými [viz důvodová zpráva k zákonu č. 139/2015 Sb., kterým se mění zákon č. 99/1963 Sb., občanský soudní řád, ve znění pozdějších předpisů, zákon č. 120/2001 Sb., o soudních exekutorech a exekuční činnosti (exekuční řád) a o změně dalších zákonů, ve znění pozdějších předpisů, a zákon č. 256/2013 Sb., o katastru nemovitostí (katastrální zákon)]. Paušální náhrada hotových výdajů nezastoupeného účastníka byla přitom stanovena ve výši 300 Kč proto, že právě takovou náhradu za hotové výdaje dříve přiznával § 151 odst. 2 o. s. ř. ve spojení s § 13 odst. 3 advokátního tarifu (ve znění účinném do 30. 6. 2018), respektive § 13 odst. 4 advokátního tarifu (ve znění účinném od 1. 7. 2018 do 31. 12. 2024), účastníku zastoupenému advokátem.

15. Jestliže § 13 odst. 4 advokátního tarifu ve znění účinném od 1. 1. 2025 stanoví, že náhrada za vnitrostátní poštovné, místní hovorné a přepravné přísluší ve výši 450 Kč, představovalo by přiznávání náhrady těchto výdajů nezastoupenému účastníku toliko ve výši 300 Kč návrat k bezdůvodnému rozlišování mezi stranami civilního sporu podle toho, zda jsou, či nejsou zastoupeny zástupcem ve smyslu § 137 odst. 2 o. s. ř. Nejvyšší soud, jenž se v souladu s čl. 89 odst. 2 Ústavy cítí nadále vázán nosnými důvody plenárního nálezu Pl. ÚS 39/13, proto pokládá § 2 odst. 3 vyhlášky č. 254/2015 Sb. jakožto podzákoného předpisu za neaplikovatelný pro rozpor s čl. 37 odst. 3 Listiny základních práv a svobod (k postupu obecného soudu při zjištění nesouladu podzákoného právního předpisu s ústavním pořádkem srovnej např. náleží Ústavního soudu ze dne 15. 11. 2021, sp. zn. II. ÚS 2925/20, bod 55). Takto vzniklou mezeru v právu je zapotřebí vyplnit analogickou aplikací předpisu svou povahou a účelem nejbližšího, tj. § 13 odst. 4 advokátního tarifu, a nezastoupenému účastníku přiznat v situacích, na něž by jinak dopadal § 2 odst. 3 vyhlášky č. 254/2015 Sb., srovnatelnou náhradu, jaká by za shodných okolností náležela straně zastoupené advokátem. Proto je žalobkyni za vyjádření k dovolání podané po 1. 1. 2025 nutno přiznat na základě § 151 odst. 3 o. s. ř. paušální náhradu hotových výdajů 450 Kč (obdobně srov. usnesení Nejvyššího soudu ze dne 18. 11. 2025, sp. zn. 28 Cdo 2638/2025).

16. S přihlédnutím k závěrům vyplývajícím z nálezu Ústavního soudu ze dne 23. 8. 2017, sp. zn. III. ÚS 3425/16, Nejvyšší soud již samostatně nerozhodoval o návrhu dovolatelky na odklad vykonatelnosti napadeného rozhodnutí za situace, kdy přikročil k rozhodnutí o samotném dovolání.

Poučení: Proti tomuto usnesení není přípustný opravný prostředek.

Nesplní-li povinná dobrovolně, co jí ukládá vykonatelné rozhodnutí, může oprávněná podat návrh na exekuci (soudní výkon rozhodnutí).

V Brně dne 12. 5. 2026

Mgr. Michal Králík, Ph.D.  
předseda senátu